

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група Демократска странка - ДС
16. август 2022. године
Београд

ПРИМЉЕНО: 16 .08. 2022

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	02-1555		22

Председнику Народне скупштине Републике Србије

На основу члана 68, члана 150. став 1. и члана 192. став 2. Пословника Народне скупштине, подносимо Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора ради утврђивања чињеница, околности и одговорности у вези са кршењем људских права и грађанских слобода и полицијском бруталношћу током грађанских протеста од 7. јула до 11. јула 2020. године.

За представника предлагача одређен је народни посланик Срђан Миливојевић.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

Драгана Ракић

Зоран Лутовац

Срђан Миливојевић

Бранимир Јованчићевић

Драгана Маногојловић

На основу члана 8. став 1. и члана 56. став 2. Закона о Народној скупштини („Сл. гласник РС“ бр.9/10) и члана 68. Пословника Народне скупштине („Сл.гласник РС“ бр.20/12-пречишћен текст) Народна скупштина Републике Србије, на _____ седници _____ заседања у 2022. години, одржаној 2022. године, донела је:

ОДЛУКУ

О ОБРАЗОВАЊУ АНКЕТНОГ ОДБОРА РАДИ УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЦА, ОКОЛНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ У ВЕЗИ СА КРШЕЊЕМ ЉУДСКИХ ПРАВА И ГРАЂАНСКИХ СЛОБОДА И ПОЛИЦИЈСКОМ БРУТАЛНОШЋУ ТОКОМ ГРАЂАНСКИХ ПРОТЕСТА ОД 7. ЈУЛА ДО 11. ЈУЛА 2020. ГОДИНЕ

1. Образује се Анкетни одбор ради утврђивања чињеница, околности и одговорности у вези са кршењем људских права и грађанских слобода и полицијском бруталношћу током грађанских протеста од 7. јула до 11. јула 2020. године (у даљем тексту Анкетни одбор).
2. Анкетни одбор чине по један посланик из сваке посланичке групе у Народној скупштини, именован на предлог посланичке групе.

Посланичка група одређује народног посланика за члана Анкетног одбора у року од седам дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

3. Прву седницу Анкетног одбора сазива председник Народне скупштине у року од седам дана од истека рока из тачке 2. ове одлуке.

Првом седницом Анкетног одбора председава најстарији присутни члан Анкетног одбора до избора председника Анкетног одбора.

Анкетни одбор на првој седници бира, из реда својих чланова, председника и заменика Анкетног одбора.

4. Задатак Анкетног одбора је да утврди чињенице, околности и одговорност у вези са кршењем људских права и грађанских слобода и полицијском бруталношћу током грађанских протеста од 7. јула до 11. јула 2020. године и с тим у вези посебно да утврди:
 - Шта су до сада утврдили надлежни државни органи у вези са кршењем људских права и грађанских слобода као и испољеном полицијском бруталношћу током грађанских протеста од 7. јула до 11. јула 2020. године?
 - Шта је наведено у извештају Службе унутрашње контроле, Министарства унутрашњих послова о догађајима од 7. јула до 11. јула 2020. године током грађанских протеста?
 - Колико је процесуирано припадника Министарства унутрашњих послова и за која кривична дела?

- Колико је припадника Министарства унутрашњих послова дисциплински кажњено, колико их је трајно удаљено из службе, као и колико припадника Министарства унутрашњих послова је правоснажно осуђено до сада?
 - Каква је улога Вељка Беливука, према сопственим речима као и изјави датој пред Специјалним тужиоцем за организовани криминал, истакнутог члана Српске напредне странке у наведеним догађајима?
 - Каква је и колика улога других криминалних кланова у овим догађајима?
 - Да ли су у обрачуна са грађанима, са лажним полицијским легитимацијама, учествовала лица са криминалним досијеом, припадници мафијашких кланова и навијачко – хулиганских група који су према грађанима примењивали полицијска овлашћења?
 - Каквим информацијама о догађајима од 7. до 11. јула располажу Безбедносно информативна агенција, Војнообавештајна агенција и Војно безбедносна агенција?
5. Анкетни одбор има право да од државних органа и организација и од организација којима је поверено вршење јавних овлашћења, тражи податке, исправе и обавештења, као и да узима изјаве од појединаца које су им потребне за извршење задатака и дужности утврђених овом Одлуком.
6. Анкетни одбор је дужан да задатке утврђене овом одлуком изврши у року од 180 дана од конституисања Анкетног одбора.

Анкетни одбор је дужан да поднесе Народној скупштини извештај са предлогом мера у року из става 1. ове тачке.

Анкетни одбор престаје са радом даном одлучивања о његовом Извештају на седници Народне скупштине.

7. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Сл. Гласнику РС“.

РС Број _____
У Београду _____ 2022. године

Председник

_____ с.р.

Образложење

I Правни основ за доношење одлуке

Правни основ за доношење ове одлуке садржан је у члану 99. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије, којим је прописано да Народна скупштина доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије, у члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини, којим је прописано да Народна скупштина, између осталог, доноси и одлуку и у члану 68. Пословника Народне скупштине којим је прописано да Народна скупштина образује Анкетни одбор ради сагледавања стања у одређеној области и утврђивања чињеница о појединим појавама и догађајима и да се одлуком о образовању Анкетног одбора утврђује састав и задатак одбора, као и рок за његово извршење са обавезом да се Народној скупштини поднесе извештај са предлогом мера.

II Разлози за доношење одлуке

Дана 7. јула Александар Вучић, председник Српске напредне странке је најавио увођење полицијског часа због погоршања епидемиолошке ситуације у Србији, иако је само месец и по дана раније зарад потреба кампање за лажне изборе, које је већи део опозиције бојкотовао, изјавио да је Србија победила најсмртоноснији вирус COVID-19. При томе је са својим сарадницима, приликом појаве првих случајева короне у Европи, јавност уверавао да је реч о најсмешнијем вирусу, који се лечи испијањем домаће ракије, искористивши прилику да људе позове у шопинг у Милано. Овакве неозбиљне изјаве, играње са епидемиолошким мерама и политичко мешање у рад Кризног штаба, проузроковали су сасвим оправдано дубоко незадовољство код већине грађана Србије мерама које је ово тело донело. Зарад потреба изборне кампање и опстанка на власти Српске напредне странке, политичким декретом и самовољом Александра Вучића, све епидемиолошке мере су укинуте без икакве озбиљне стручне анализе, пре одржавања лажних избора 21. јуна 2020. године.

Нагло погоршање епидемиолошке ситуације, проузроковано непромишљеним одржавањем избора 21. јуна и присуством огромног броја људи у затвореном простору, показало је сву неозбиљност са којом Александар Вучић и Српска напредна странка владају Србијом. Најава увођења новог полицијског часа изречена од стране Александра Вучића у директном обраћању на Конференцији за новинаре поводом формирања Владе, на којој је председник Српске напредне странке говорио и о драматичном погоршању епидемиолошке ситуације, чиме је изазвано и спонтано окупљање незадовољних и револтираних грађана.

Током вишедневних протеста који су уследили, а нарочито током 7, 8, 9. и 10. јула 2020. године, читава јавност је сведочила сценама до тада невиђене полицијске бруталности, свирепом и окрутном премлаћивању грађана, како оних који су изашли на протест, тако и оних који су се случајно задесили на ширем простору центра града. Сцене зверског иживљавања над немоћним људима, полицијске тортуре над приведеним грађанима, призори кршења Уставом зајемчених људских права и грађанских слобода, шокирале су како јавност у Србији, тако и читав свет. Пред камерама бројних телевизијских екипа, дешавале су се сцене полицијске бруталности која у Србији није виђена још од времена

деведесетих година прошлог века. Александар Вучић, председник Српске напредне странке који се само 15 дана пре јулских протеста самоуверено хвалио и гордо дичио наводном подршком грађана на лажним изборима, на голоруки народ је послао тешко наоружане припаднике специјалних полицијских јединица, жандармерију, оклопна возила и коњицу. Посебно је забрињавајућа чињеница да су по исказу Вељка Беливука, по сопственим речима истакнутог члана Српске напредне странке, што је потврдио и пред специјалним тужиоцем за организовани криминал, припадници бројних криминалних кланова учествовали у сукобима са грађанима на страни режима, бранећи своје покровитеље из власти од оправданог гнева грађана. Овај догађај је показао сву рањивост наших крхких и урушених институција, као и политичко мешање у рад правосуђа, јер ни једна пријава за случајеве полицијске бруталности није одмакла даље од предистражног поступка. Иако је изостала реакција од стране институција, Невладине организације за заштиту људских права су поднеле бројне кривичне пријаве од којих је епилог добила само пријава за случај полицијског злостављања детета у Новом Саду. Све до фебруара ове године случајеве полицијске бруталности је истраживао Сектор унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова, а тужилаштво је тек седам месеци после протеста узело прве изјаве жртава полицијског насиља. Жртве окупног поступања и полицијске бруталности били су и новинари са видно истакнутим новинарским легитимацијама и акредитацијама.

У марту месецу ове године Тужилаштво је наложило писарници да један од предмета држи у архиви до проналаска непознатог учиниоца кривичног дела а најкасније до наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења 9. јула 2026 године.

С обзиром да је изостао адекватан одговор надлежних институција које су одбиле да спроведу поступке из својих надлежности, са случајевима полицијске бруталности упознат је и Специјални извештај Уједињених нација за тортуру.

Како би се утврдиле све чињенице у вези са овим драматичним догађајима и спречило даље нарушавање међународног угледа наше земље, а свим оштећеним грађанима омогућило остварење правде, сматрам да је неопходно формирање Анкетног одбора у вези са овим догађајем.

III Објашњење основних правних института и појединачних решења

Предлогом одлуке прописује се образовање Анкетног одбора и његов састав (тачка 1-3).

Одређује се задатак Анкетног одбора (тачка 4).

Прописује се начин рада Анкетног одбора (тачка 5).

Одређује се рок за извршење задатака Анкетног одбора, прописује се обавеза подношења извештаја са предлогом мера Народној скупштини и одређује се дан престанка рада Анкетног одбора (тачка 6).

Одређује се ступање на снагу ове одлуке (тачка 7).

IV Процене финансијских средстава потребних за спровођење ове одлуке

За спровођење ове одлуке није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.